

Mörby centrum

Mörby gård med dess flygelbyggnader 1949. Foto Samfundet Djursholms Forntid och Framtids arkiv.

Mörby har fått sitt namn efter den gård som låg där idag den stora bussterminalen ligger vid Danderyds sjukhus. Här levde en gång de första Danderydsborna.

När man 1973 grävde ut gravfältet söder om Mörby gård för breddning av Norrtäljevägen påträffades de hittills äldsta spåren av bofasta människor här i trakten. Gravarna kunde dateras till folkvandringstid 400-550 e Kr. Vid utgrävningen hittades förutom brända ben och keramik, en knapp och ett häktespänne av brons.

Namnet Mörby eller Myrreby, som omnämns i 1498 års jordebok, anknyter till byn vid myren. Där myren en gång låg finner vi idag Mörbyskolan, Mörbybadet, Hortus och tunnelbanans parkering. Från slutet av 1400-talet och fram till slutet av 1600-talet lydde gården under Djursholmsgodset, som ägdes av familjen Banér.

Mörby gårds ägor var vidsträckta. Det omfattade dagens sjukhusområde, Inverness, Mörbylund, Edsviksområdet bort mot Kevinge,

skogsområdet upp mot Mörby centrum, hela Mörbyhöjden, Mörbydalen och en del av Stocksund.

Efter reduktionen 1680 tillföll gården kronan. Under 1800- och 1900-talen arrenderades den ut till privatpersoner. Jägmästare Georg Risberg på 1950-talet var den siste arrendatorn på Mörby gård. Statens vägverk köpte gården 1973 med tanke på att utvidga Roslagsvägen. Många agerade för att rädda gården som emellertid brann ned 1976.

Vid Mörby gård fanns troligen redan från 1700-talet en skulptall. Sådana fanns på flera ställen i landet utmed vägarna. Här kunde man rasta och ta sig en förfriskning. Tallarna förknippades också med magiska egenskaper. Vid Mörby gårds skulptall fanns flera spikar inslagna. Dessa skulle hjälpa mot sjukdomar. Tallen dog 1949 på grund av omild behandling i samband med vägröjning.

Tunnelbanestation Mörby centrum invigdes 1978.